

In dit boek worden enkele aspecten van de geschiedenis van Natuurkunde aan de vU beschreven, vanaf dit kleine begin tot het jaar waarin de vijfenzeventigste verjaardag wordt gevierd. De Afdeling Natuurkunde en Sterrenkunde aan de vU telt begin 2005 zeven onderzoeksgroepen, waarin meer dan 100 onderzoekers werkzaam zijn en zij stelt zich ten doel 'een modern, ambitieus onderwijs- en onderzoeksgeoriënteerd instituut te zijn, goed verankerd en uitstralend binnen de vU, binnen Nederland, binnen Europa en wereldwijd'.²

14

BENADERING

De geschiedenis van de natuurkunde aan de vU staat niet los van de geschiedenis van de natuurwetenschap en de cultuur waarvan de wetenschap deel uitmaakt. Ontwikkelingen aan de vU, in de Nederlandse samenleving en in de internationale natuurkunde hadden hun weerslag op de geschiedenis van de faculteit. Zo is bijvoorbeeld de keuze voor onderzoeksthema's niet los te zien van de internationale ontwikkelingen in de natuurkunde, heeft de invulling van het studieprogramma alles te maken met de nationale onderwijswetgeving, en is de organisatie van de faculteit bepaald door maatschappelijke ideeën over bestuur en democratie.

Om de geschiedenis van de natuurkunde aan de vU te begrijpen zal ook deze context in rekening moeten worden gebracht. In de beginperiode zijn vooral twee externe kaders van belang. Aan de ene kant was de Faculteit der Wis- en Natuurkunde, als onderdeel van de vU, in die tijd sterk verbonden met de gereformeerde bevolkingsgroep in Nederland. Deze groep vormde een eigen zuil, een soort mini-maatschappij met eigen scholen, eigen organisaties en een eigen universiteit. Aan de andere kant was de natuurkundediscipline aan de vU deel van de natuurkundige wereld, de internationale gemeenschap van fysici, gericht op onderzoek en onderwijs. Op de faculteit kwamen twee werelden samen die ogenschijnlijk weinig met elkaar van doen hebben, die van 'geloof' en 'natuurkunde'.

Over de geschiedenis van de natuurkunde aan de vU zouden dus in feite twee (of meer) verhalen kunnen worden verteld, geschreven vanuit één van deze perspectieven. Ik heb mij echter niet tot één van deze twee verhalen willen beperken, maar heb in deze studie beide